

Svenska Bostäder

Östberga Norra, Stockholms Kommun

Projekteringsunderlag

2017-10-20

Markradonundersökning Östberga Norra, Stockholm

Uppdragsnummer: 8038196

Rapport

Innehållsförteckning

0.	Granskningsinformation och revisionshistorik	3
1.	Uppdrag	3
1.1.	Syfte	3
1.2.	Befintligt förhållande	3
1.3.	Genomförande	4
1.4.	Resultat	4
1.5.	Rekommendationer	4
1.5.1.	Kompletterande undersökning	5

Bilagor

- 1_Karta undersökt område
- 2_Placering av provpunkter

Verksamhetssystem

Dokument -ID: PM_RADON.docx
Mall-ID: Rapport.dotx
Dokumentägare: Chef Processutveckling

Mall upprättad datum: 2005-01-01
Mall senast ändrad: 2016-02-02

Uppdragsnummer 8038196	Rubrik Markradonundersökning	Rubrik Östberga Norra, Stockholm	Status Projekteringsunderlag

0. Granskningsinformation och revisionshistorik

Fastställd handling: Denna rapport upprättades av Aschalew Abebe, granskades av Sven Wallman.

1. Uppdrag

På uppdrag av NCC Building (hus) Sthlm har NCC Teknik utfört markradonundersökning, inom blivande bostadsområde norr om Östberga höjden, Stockholms kommun. Undersökt område ligger strax söder om Åbyvägen och norr om Östberga höjdens befintliga bebyggelse.

1.1. Syfte

Syftet med mätningarna är att undersöka om det föreligger någon risk för förhöjda nivåer av markradon och/eller gammastrålning från marken/berget för vilket det krävs byggnadstekniska åtgärder vid uppförande av planerade bostäder.

1.2. Befintligt förhållande

Grundläggning av blivande byggnader utförs huvudsakligen på berg efter avschaktning av berg ned till planerad grundläggningsnivå. Mätningar med gammasppektrometer utfördes på berg i dagen. Mätningssyta se figur 1 (bild 1).

Uppdragsnummer	Rubrik	Rubrik	Status
8038196	Markradonundersökning	Östberga Norra, Stockholm	Projekteringsunderlag

1.3. Genomförande

Samtliga mätningar har utförts med en gammaspektrometer av modellen RS-230 (Radiation Solution Inc.) med BGO-detektor. Mätresultat från mätning med gammaspektrometer erhålls som halter av de radioaktiva isotoperna kalium-40, uran-238 och torium-232, samt totalstrålning uttryckt som nanoSieverts per timma (nSv/h).

Mätningar har utförts på berghällar där berget går i dagen. Kart över mätområdet redovisas på bilaga 1. Mätpunkternas lokalisering redovisas på bilaga 2. En mätpunkt motsvarar ungefär 500 kg fast material.

1.4. Resultat

Beräknade medelvärden och riskutvärdering redovisas i tabell 1. Risken för uppkomst av markradon beror på markens innehåll av uran/radium, från vilket radon sönderfaller, i kombination med möjligheterna för lufttransport i och radonavgång från marken. Risken beror också av volymen tillfört bergmaterial, då en större volym ökar möjligheterna för lufttransport genom materialet.

Klassningen i tabell 1 avser endast befintlig markyta vid berghäll.

Tabell 1. Resultat från mätningarna. Angivna värden i tabellen är medelvärden beräknade utifrån mätning med gammaspektrometer.

Bergartsindelning	Radiumhalt (Bq/kg)	Gammastrålning (µSv/h)	Radonhalt i jordluften 1 m under markytan (Bq/m ³)	Radonrisk
Berghäll (11 st)	73,36	0,14	Ej aktuell	Normal

Riskklassningen är beroende av hur byggnaderna grundläggs. Därför ska denna riskklassning ses över och vid behov revideras när grundläggningsmetoden är fastställd (se kap. nedan).

1.5. Rekommendationer

Markradon

Medelvärdet av radiumhalten (Bq/kg), har för berghällarna, beräknats till 93,86 Bq/kg. Riktvärdet för högradonmark, vid mätning på berg, går vid cirka 200 Bq/kg enligt Sveriges Geologiska undersökning, SGU.

Riktvärdet för högradonmark vid mätning på sprängstensfyllning, går vid cirka 80 Bq/kg enligt Sveriges Geologiska undersökning, SGU

Uppdragsnummer 8038196	Rubrik Markradonundersökning	Rubrik Östberga Norra, Stockholm	Status Projekteringsunderlag

Med hänsyn till ovanstående undersökning och utvärdering klassas marken som Normalradonmark.

Konstruktionerna bör därför uppföras med radonskyddat utförande som minsta åtgärdsnivå.

Om grundläggningen sker på tillförda massor skall en ny riskklassning utföras med hänsyn till detta.

Gammastrålning

Boverket (BFS 2006:12) har ett gränsvärde för nya byggnader avseende gammastrålning inomhus motsvarande en nivå på 0,3 µSv/h (i rum där människor vistas mer än tillfälligt). Vid bedömning av stråldos i det här fallet bör man beakta både strålning från marken och från tillförda byggnadsmaterial.

Medelhalten av den uppmätta stråldosen från berget är ca 0,14 µSv/h. Därför bedömer NCC Teknik, att ingen extra åtgärd krävs för att avskärma gammastrålningen från marken där byggnaden skall uppföras.

Fabriksbetongen/prefabelementens bidrag till totalstrålningen inomhus måste beaktas separat.

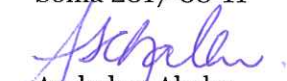
Bergmaterial som ska tillföras grunden

Mätning och klassificeringsunderlag bör tillhandahållas från leverantören av bergmaterialet.

1.5.1. Kompletterande undersökning

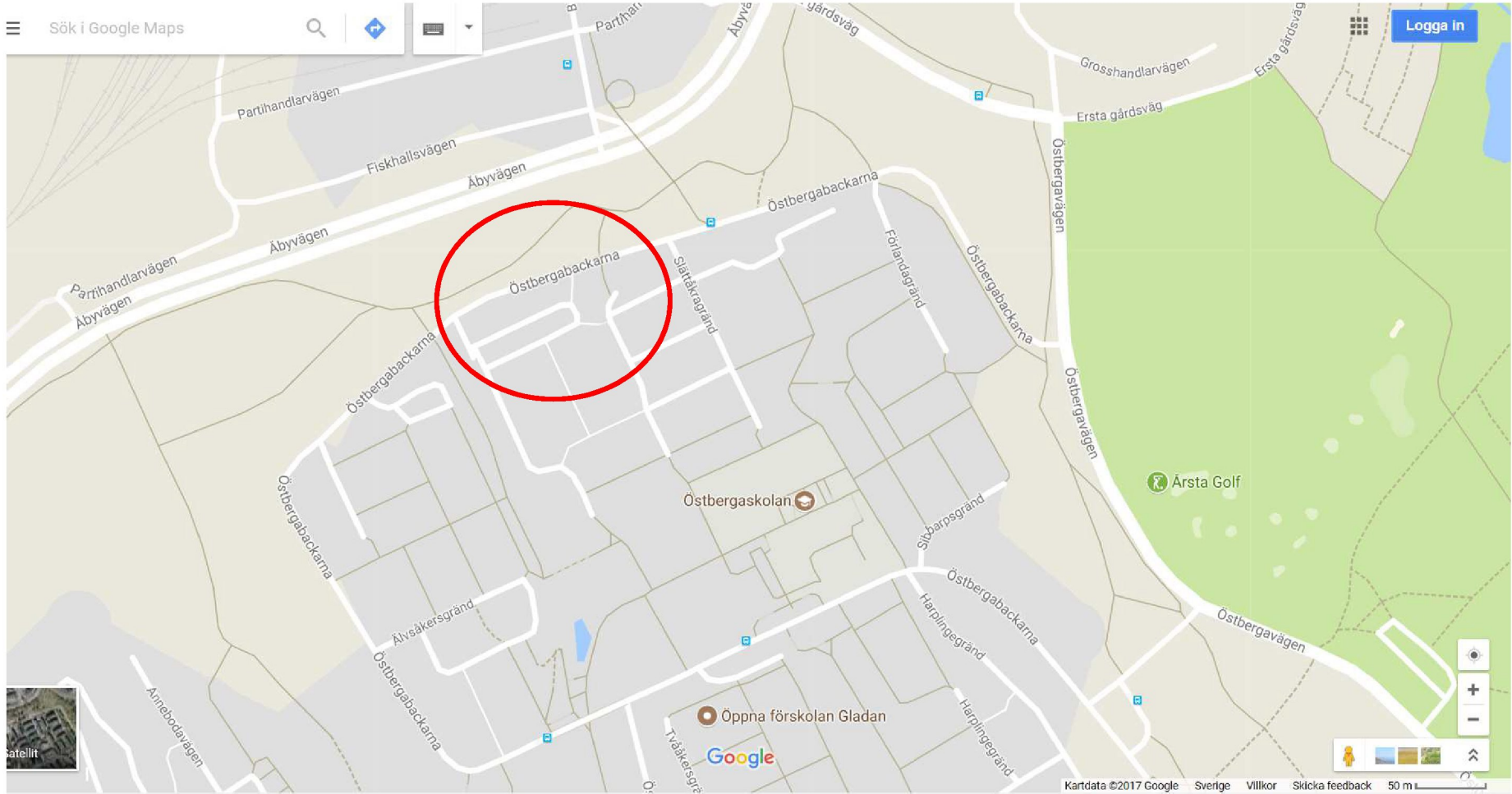
Inför grundläggning av byggnader, innan berg schakt, ska en kompletterande mätning och kartering av radon utföras. Kompletterande mätning ska utföras på avtäckt bergyta/färdig grundläggningsyta.

Solna 2017-08-11

Aschalew Abebe
Specialist geotekniker, NCC Teknik

Undersökningsområde i röt

ÖN

